

מראי מקומות - סוכה

כו:

ט) דכל הפטור מן הדבר ועושהו נקרא הדיוט. וכ' המהרצ"ח דכאן אין שייך יוהרא, דהרואה יאמר דבאמת כוונתו לאכול שם בקביעות, ובכה"ג אין שייך יוהרא [וזהו הטעם להא דנקרא הדיוט, כמבואר במפרשי הירו' שם]. ובביאור הלכה (שם, ד"ה וכל) כ' בשם העולת שמואל, דמה שנקרא הדיוט הוא רק היכא דאיכא צד איסור, ולמשל היכא דהוא יושב בסוכה ביו"ט ומצטער, דהוא מחלל עונג יו"ט שלו, ואפי' חוה"מ צריך כבוד, ולכן אסור לו לצער עצמו, וממילא נקרא הדיוט. אבל אם אין שום צד איסור, א"כ אינו נקרא הדיוט (ולכאו' דבריו אין שייכות כלל בין הדין נקרא הדיוט להדין יוהרא, דהא לכאו' לא יישב כלום במה שאין כאן איסור, מה שייך זה ליוהרא כלל, אלא טעם הדבר הוא רק משום דע"י חומרא בא לידי קולא ואיסור במקום אחר).

ג. אם בא להחמיר על עצמו מחמיה, ולית ביה משום יוהרא

והוסיף הריטב"א, דמה שהגמ' הביאה מעשה בר' צדוק אחר זה, ללמדנו בא דמי שאינו רוצה להחמיר על עצמו, הוא ג"כ רשאי ואינו חשוב כמי שאינו מדקדק במצוות.

א. לימא קסבר ר' יוסי בעל קרי אסור להניח תפילין תמה השפת אמת, מה ענין זה לזה, הרי ודאי יש סברא לאסור מי שחשוד להוציא קרי כשעומד בתפילין, בק"ו מהא דאסור להפיח בשעה שלבוש בתפילין, כ"ש שאסור להוציא קרי, אבל מ"מ יתכן לומר דמי שהוא בעל קרי מחמת ראיה דמעיקרא, דשפיר יכול להניח תפילין. והביא מהריטב"א דהוכיח מכאן דאה"נ, מ"ד דבעל קרי מותר להניח תפילין ס"ל דגם אין איסור הוצאת קרי בשעה שלבוש בתפילין. והשפת אמת תי' באו"א, דכיון דבעל קרי מותר להניח תפילין, נהי דאם רואה קרי ודאי צריך לחלוץ תפילין, אבל זהו רק לחומרא, וסברה הגמ' שאין סברא לאסור שינה בשביל זה. וא"כ שפיר אמרי' דר' יוסי ס"ל דבעל קרי אסור להניח תפילין, דאם הי' מותר, הי' נראה להתיר שינה ג"כ, וכנ"ל.

ב. אם בא להחמיר על עצמו מחמיר ולית ביה משום יוהרא

וצ"ע, למה באמת אין כאן משום יוהרא. ועוד, הא כבר כ' הרמ"א (תרלט, ז), ומקורו מדברי הירושלמי (ברכות, ב' סוף הל'